

Er det en sammenheng mellom inntekt og studieprogresjon?

Statistikk fra Lånekassens registerdata

Av Lånekassens støttemottakere er det de med høyest og lavest inntekt som avlegger færrest studiepoeng, men forskjellene er ganske små. Det er også noen forskjeller mellom ulike grupper støttemottakere. De yngste og heltidsstudenter med middels inntekter fullfører i størst grad alle studiepoengene de har mottatt støtte til.

I Lånekassens ordninger gis det insentiver for gjennomføring, ved at man ved avlagt eksamen og grad kan få omgjort lån til stipend, men dette skjer kun hvis man har inntekt under visse grenser. I denne artikkelen har vi sett nærmere på om det er en sammenheng mellom inntekt og studieprogresjon blant støttemottakere i Lånekassen.

Støttemottakere med høye og lave inntekter avlegger færrest studiepoeng

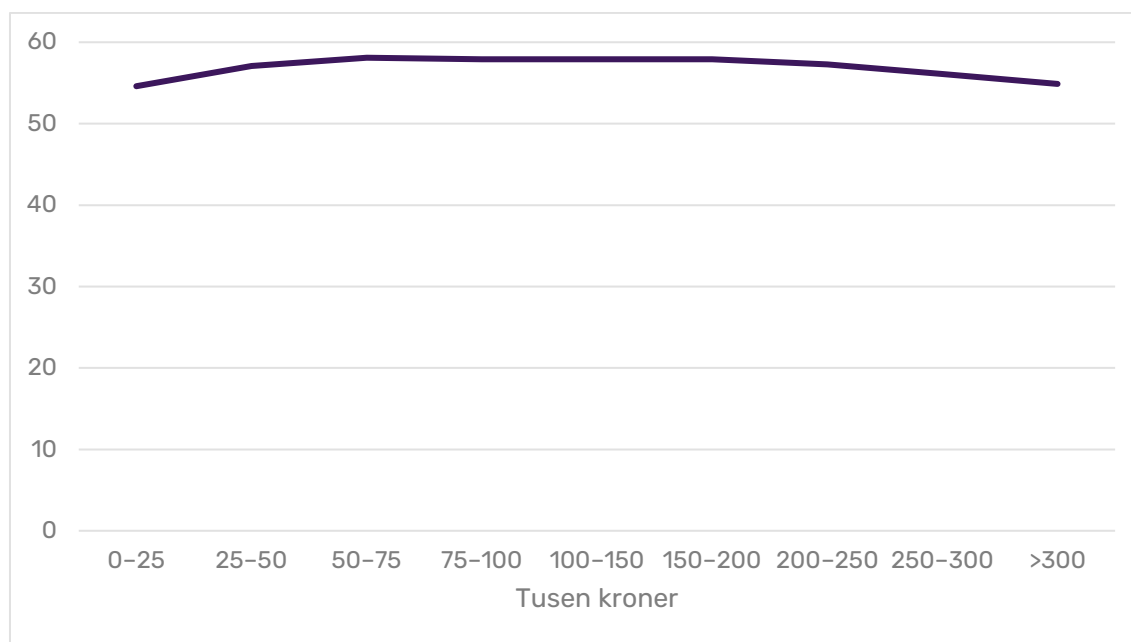
I gjennomsnitt avlegger støttemottakere som studerte heltid¹ begge semestre i 2021 nesten 60 studiepoeng, og det er liten forskjell mellom støttemottakere med ulik inntekt (se figur 1²). Det er noe lavere for støttemottakere med høyest og lavest inntekt, men for alle intervallene mellom 25 000 kroner og 250 000 kroner, ligger snittet på 57,1–58,1 studiepoeng.

Figur 1 viser situasjonen for borteboende studenter på norske universiteter, høyskoler og fagskoler under 26 år som mottok støtte til heltidsstudier fra Lånekassen i begge semestrene i 2021. Dette er altså bare unge studenter som i utgangspunktet har fått støtte til 60 studiepoeng i 2021. I alt utgjør denne gruppen 36 prosent av støttemottakerne i fagskoleutdanning og høyere utdanning i 2021. Det inkluderer for eksempel ikke hjemmeboende eller studenter som begynte å studere høstsemesteret 2021 eller som avsluttet studiene vårsemesteret 2021.

¹ Heltidsstudenter inkluderer personer som har mottatt støtte til 30 studiepoeng per semester.

² Denne sammenhengen var tidligere vist i tabell 3 Lånekassens årsrapport for 2022

Figur 1: Gjennomsnittlig avlagte studiepoeng etter inntektsintervall. Heltidsstudenter begge semestre under 26 år. Støttmottakere 2021

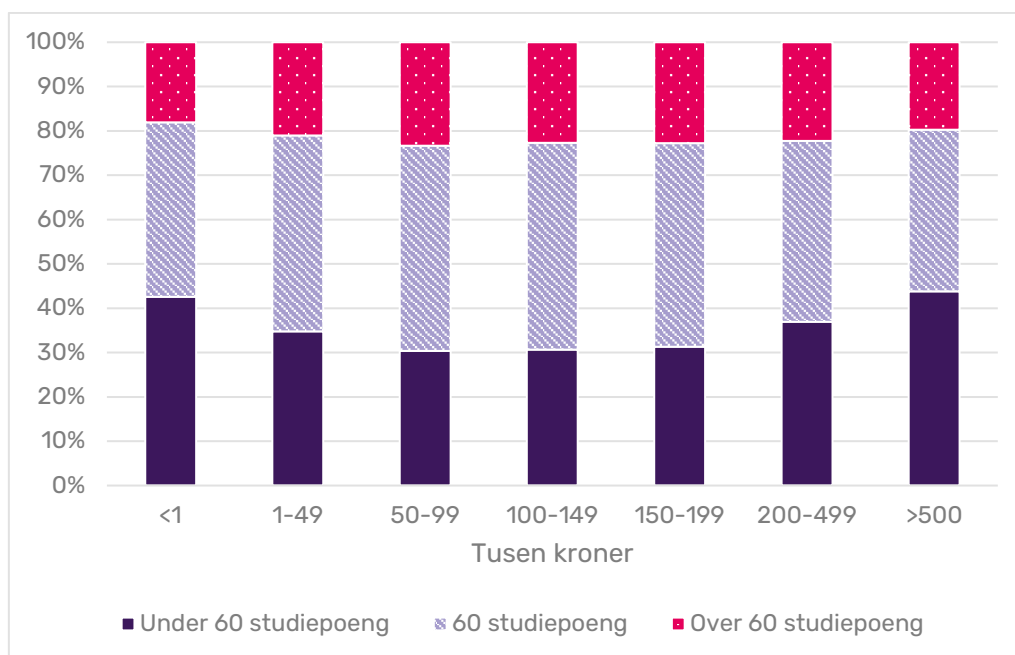
Figur 2 viser andelen av de samme studentene som har tatt under, akkurat og over 60 studiepoeng i 2021, men med en litt annen inntektsinndeling. Bildet er ganske likt som i den første figuren, og man ser at det særlig er de som hadde hatt veldig lave eller veldig høye inntekter som ikke avla alle studiepoengene de mottok støtte til. Av dem som mottok støtte til heltidsstudier begge semestre i 2021, og som hadde ingen eller nesten ingen inntekt (under 1 000 kroner), besto 57 prosent minst 60 studiepoeng. Blant dem som tjente mellom 1 000 og 50 000 kroner var andelen 8 prosentpoeng høyere.

Dersom man ser bort fra dem som nesten ikke hadde inntekt, var andelen som oppnår alle studiepoengene de mottok støtte til, stabil på cirka 70 prosent opp til 200 000 kroner og så avtagende med inntekt. 63 prosent av dem som tjente 200 000–500 000 kroner, tok minst 60 studiepoeng, mens 56 prosent av dem som tjente mer enn 500 000 kroner, gjorde det.

Det bør også bemerkes at de aller fleste studentene hadde arbeidsinntekt, men veldig få hadde høye inntekter. 83 prosent tjente mellom 1 000 og 200 000 kroner.

Vi ser også at ganske mange støttmottakere tok flere studiepoeng enn de mottok støtte til. I alt tok 22 prosent av heltidsstudentene under 26 år mer enn 60 studiepoeng. Dette er med på å gjøre gjennomsnittet i figur 1 så høyt selv om mange støttmottakere tok mindre enn 60 studiepoeng. Denne andelen var ganske lik i alle inntektsgrupper, med unntak for dem som nesten ikke hadde arbeidsinntekt. Der var den noe lavere.

Figur 2: Andel heltidsstudenter under 26 år som tar mer, akkurat og under 60 studiepoeng. Borteboere. Støttlemottakere 2021

I tallene over skiller vi ikke mellom når på året støttlemottakerne jobbet, og noen kan ha høye inntekter fordi de har jobbet mye i feriene, selv om de har jobbet lite i semesteret.

Elman (2023) har sett på arbeid blant heltidsstudenter i høyere utdanning som mottar utdanningsstøtte basert på månedsdata fra a-ordningen. Hun finner at en større andel av studentene er i jobb i sommermånedene, og at de da jobber flere arbeidstimer, i forhold til semestermånedene. Det er derfor sannsynlig at mange støttlemottakere har tjent en god del av inntekten i skoleferien, men de færreste vil klare å tjene flere hundre tusen i løpet av feriemånedene. Det er derfor grunn til å tro at støttlemottakerne med så høye inntekter, også jobber ved siden av studiene.

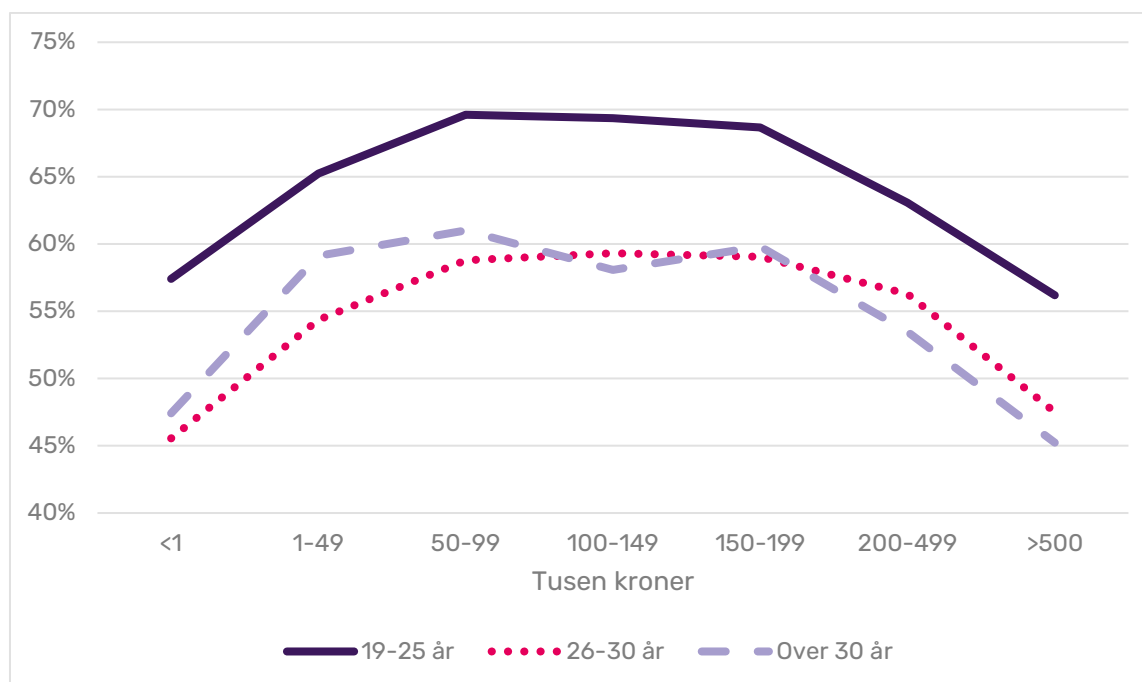
Til nå har vi sett på unge heltidsstudenter, men hvordan er situasjonen for andre studentgrupper? Under ser vi på sammenhengen mellom inntekt og studieprogresjon for andre aldersgrupper, deltidsstudenter og studenter som bare studerte ett semester i 2021.

Vanligere for eldre støttlemottakere å ikke avlegge studiepoengene de fikk støtte til

Sammenhengen mellom inntekt og antall studiepoeng var ganske lik for andre aldersgrupper av heltidsstudenter på universitet, høyskole eller fagskole. Figur 3 viser andelen heltidsstudenter som tok minst 60 studiepoeng for tre aldersgrupper.

I alle tre aldersgruppene er andelen som tok mindre enn 60 studiepoeng minst blant støttlemottakerne med lavest og høyest inntekt. Generelt var det en lavere andel støttlemottakere over 25 år som tok 60 studiepoeng eller mer. Blant heltidsstudentene over 25 år som tjente mindre enn 1 000 kroner eller mer enn 500 000 kroner, tok et mindretall alle de 60 studiepoengene de hadde mottatt støtte til.

Figur 3: Andel heltidsstudenter som tok 60 studiepoeng eller mer, etter årsinntekt og aldersgruppe. Borteboere. Støttmottakere 2021

Deltidsstudenter tar sjeldnere alle studiepoengene de har mottatt støtte til

Når vi ser på andre støttmottakere, kan vi ikke se på om de har tatt 60 studiepoeng i løpet av kalenderåret 2021, ettersom det ikke var forventet studieprogresjon for dem. Vi har derfor sett på om de har avlagt færre studiepoeng enn de mottok støtte til. For eksempel vil en student som mottok støtte til 15 studiepoeng både vår- og høstsemesteret ha tatt nok poeng om han/hun er registrert med minst 30 studiepoeng i 2021. Det samme vil være tilfellet for en student som mottok støtte til 30 studiepoeng høstsemesteret og ikke studerte på våren.

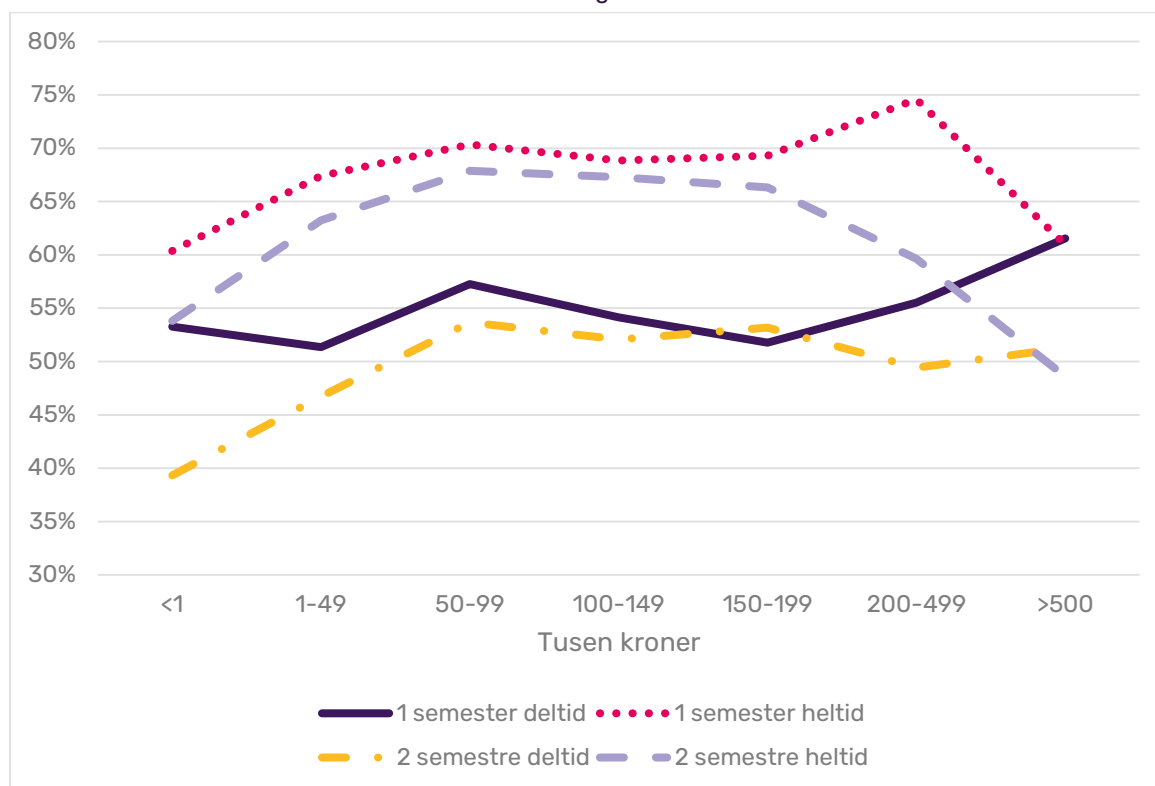
I figur 4 er den stiplede lyseblå linjen støttmottakere som har studert heltid i to semestre. Dette er altså nesten den samme gruppen som vi har sett på over³. Den gule linjen viser støttmottakere som har studert to semestre, men som mottok støtte til mindre enn 30 studiepoeng minst ett av semestrene.

Blant deltidsstudentene var det en relativt stor andel som ikke avla alle studiepoengene de mottok støtte til, uavhengig av inntekt og om de studerte ett eller to semestre. Unntaket er støttmottakere med de høyeste inntektene. Dette er viktig ettersom en relativt stor andel av deltidsstudentene har høye inntekter. En av grunnene til at de studerer deltid kan nettopp være at de planlegger å jobbe mye ved siden av studiene. Vi ser også at andelen som tok alle

³ Her har vi tatt med alle støttmottakere som vi har fått rapportert inntekt for. Dette skal kun rapporteres for borteboere, men vi har f.eks. også inntekt for studenter som har bodd borte ett semester og hjemme ett. Sammenhengene endrer seg ikke dersom vi kun inkluderer studenter som har vært borteboende alle semestrene de har studert.

studiepoengene de mottok støtte til blant deltidsstudentene, er klart lavest blant dem med veldig lave inntekter.

Figur 4: Andel studenter som har tatt alle studiepoeng enn de har mottatt støtte til eller mer, etter antall semestre de studerte, om de studerte heltid/deltid og inntekt. Støttemottakere 2021

For gruppen som studerte heltid ett semester⁴ er andelen som fullførte alle 30 studiepoengene de mottok støtte til, minst blant dem med høyest og lavest inntekt, men sammenhengen er ikke like tydelig som for dem som studerte heltid i to semestre.

Personer som har studert ett semester kan tjene mer og allikevel få omgjort lån til stipend enn studenter som har studert to semestre. De som studerte ett semester kunne tjene ca. 488 000 kr i 2021, mens de studerte to semestre kunne tjene ca. 195 000 kr. Dette gjelder uavhengig av hvor mange studiepoeng de tok. Så grensen er for eksempel betydelig lavere om man tar 30 studiepoeng over to semestre enn om man gjør det på ett. Ved inntekt over grensen blir omgjøringen til stipend gradvis redusert.

For gruppen som bare studerte deltid i ett semester er det en svak sammenheng mellom inntekt og studieprogresjon, men det er størst andel som oppnådde alle studiepoengene de mottok støtte til blant dem med høyest inntekt. Dette er også en gruppe der mange har høye inntekter, og 49 prosent tjente over 500 000 kroner. Denne gruppen kan ha jobbet fulltid semesteret de ikke studerte, men mange jobbet nok også mye på siden av studiene det semesteret de studerte deltid.

⁴ Heltidsstudenter i ett semester inkluderer både personer som startet studiene etter videregående på høsten og personer som avsluttet studiene på våren og så gikk ut i arbeidslivet. Disse to gruppene har nok veldig forskjellig gjennomsnittsinntekt, men det har vi ikke sett på her.

Vedlegg: Sammensetning av gruppene

Tabell 1: Inntektsfordeling diverse grupper. Støttmottakere 2021

	Heltid 19-24 år	Heltid 25-29 år	Heltid 30 år+	1 sem. deltid	1 sem. heltid	2 sem. deltid	2 sem. heltid	Alle
<1 000	5,5	6,5	10,2	0,8	4,7	2,2	6,1	5,0
1 000- 49 999	21,7	16,4	16,3	1,4	11,8	4,7	20,4	15,0
50 000- 99 999	28,5	17,8	11,1	1,6	12,4	5,7	25,4	17,8
100 000- 149 999	20,5	17,4	10,4	2,0	11,3	6,1	19,3	14,4
150 000- 199 999	12,4	14,6	9,3	2,5	11,2	6,7	12,6	11,1
200 000- 499 999	10,8	24,6	32,7	42,4	42,1	42,9	14,6	28,6
>=500 000	0,5	2,7	10,2	49,3	6,5	31,8	1,6	8,0
Antall personer	86 868	17 657	8 767	15 658	95 931	10 752	118 252	240 593

Litteratur

Elman, Elisabeth (2023). *Arbeid ved siden av studiene - Omfang av lønnet arbeid blant heltidsstudenter som mottar utdanningsstøtte*. Lånekassen.